

der, at jeg i Virkeligheden tidligere, navnlig i Fjor, da vi diskuterede disse Forhold, troede alt for godt om en betydelig Del af den danske Gaardmandsstand — det er jo væsentlig i den, de Husbonder findes, hvis Forhold her berøres. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem har lagt Mærke til, hvad vi, siden vi sidst diskuterede denne Sag, har været Vidne til af fanatisk Had til Tyendestands Arbejde for at frigøre sig for de gamle Baand, Tyendets Lyst til at være Medborgere sammen med alle os andre, hvordan man har bekæmpet, rent ud sagt forfulgt, Tyendets organisatoriske Bevægelse. Saa sent som forgangen Dag var vi Vidne til en fuldkommen bolshevikisk Optræden fra en Kreds af Gaardmænds Sideovre paa Lemvig-Eggen. Man vilde hindre Landarbejderne og Tyendet i at samles til Møde, og da man ikke kunde forhindre, at de fik Sognets Forsamlingshus overladt, belejrede man dette Hus, slukkede Lysene og forsøgte en Række Voldshandlinger baade mod dem, der førte Ordet, og mod dem, der var kommet for at deltage i Mødet. Det er kun ganske faa Dage siden. Og for et halvt Aars Tid siden var vi Vidne til en Episode i Brønderslev, hvor der i Provisorietiden blev ført visse politiske Kampe, bl. a. med de provisoriske Gendarmer. Her var det en Flok Gaardmænd, vistnok væsentlig unge, der rottede sig sammen og overfaldt en ung Agitator for Landarbejderbevægelsen, Axel Sørensen, som kom i sit lovlige Ærinde og paa et almindeligt offentligt Møde vilde have Lov til at fortælle om Landarbejdernes Organisationsvirksomhed og om Tyendets Krav. Det kunde man ikke taale, det Møde skulde forhindres, og man gik saa vidt, at man forfulgte den paagældende Taler hen paa det Hotel, hvor han boede, og overfaldt ham korporligt. Naar man ser, at det praktiske Livs Forhold dog ikke har udviklet sig paa anden Maade, end at slikt endogsaa synes at høre til det ret almindelige, saa er det vist i høj Grad nødvendigt, at vi herindefra slaar fast, at den Tid, hvor slikt kan taales, er nu forbi, at den Omstændighed, at man maa søge sit Arbejde som Tjenestekarl, ikke skal være ensbetydende med, at man er et ringere Menneske i Samfundet, har færre Samfundsrettigheder, ringere Borgerret i det Folk, man tilhører. Jeg maa derfor paa min Gruppes Vegne paa det bestemteste udtale mig imod Bestemmelsen om at opretholde en Særlovgivning for det myndige Tyende.

Jeg skal ogsaa nævne et lille Billede fra Hovedstaden fra den sidste Tid. Det er ikke mange Dage siden, man hørte om en ung 14-aarig Pige, der af en københavnsk Værtshusholder var kaldt hertil fra Sverige. Da hun var kommet i Tjenesten, opstod der Utilfredshed med den unge Pige, og man jog hende væk uden at tage Hensyn til, at det var et umyndigt, ulykkeligt stillet Barn. Det opklaredes nogle Dage efter, at hun i samfundet 4 Nætter havde maattet søge sin Nattesøvn paa Køkkenrampen ved den Restaurant, hendes Husbond havde. Man brød sig fejl om, at dette Barn maaske blev fuldkommen ødelagt, fuldkommen gik til Grunde. Jeg har derfor ikke den Respekt for det praktiske Livs Resultater, som det ærede Medlem for Give-Kredsen har, og jeg tror, vi maa regne med, at Menneskene ogsaa paa dette Omraade langt fra er saa gode, som de baade burde og kunde være. Jeg citerede under Forhandlingerne i Fjor nogle Linier af Digteren og Forfatteren Jeppe Aakjær, og jeg erindrer, at jeg i Fjor maaske var noget blidere stemt, fordi jeg ikke havde foran mig saa uhyggelige Eksempler paa Inhumanitet og brutal Adfærd. Jeg vil citere disse Ord igen. Det har fuld Gyldighed den Dag i Dag for mange Husbonders Vedkommende, naar Jeppe Aakjær lader Tyendet tale som Protest mod de Kaar, der i mange Tilfælde bydes:

Vi har ved' din Ager,
vi skar dine Neg,
vi strigled' din blommede Hest,
vi lytted' bag Loen til Rotternes Leg,
naar selv Du tog pyntet til Fest.
Du slumred' paa Bolster,
vi blunded' paa Halm,
hvor Dyret er Nabo og Luften er kvalm
og Svindsoten kommer som Gæst.

Det er kun 3 Dage siden jeg rejste her fra København sammen med en sydsjællandsk Godsejer, Hofjægermester Collett, der har købt Katholmovre ved Grenaa. Han var højst indigneret over, hvad han paa sin Rejse derover havde oplevet med Hensyn til de Karlekamre, man bød Gaardens Tjenestekarle. Han sagde, at i et lillebitte usselt Rum var der anbragt 3 Træsenge, og snavsede og beskidte var de alle sammen. I hver Seng skulde der ligge 2 Mand. 6 Mennesker klumper man sammen i saadant et Hul. Det første, jeg sagde, da jeg kom derover, sagde Hofjægermester Collett, var, at disse Forhold vilde jeg ikke taale. Jeg erkender altsaa, at der er Husbonder, der